

**SMARC**

## El tracte

L'Olga tenia una conversa insuportablement difícil programada a finals de setmana. Era inevitable, ja no ho podia posposar més. Era la seva primera gran decisió. La seva vida fins llavors havia sigut molt simple, des que es va graduar a ESADE, va tenir la sort de caure-li bé a la persona indicada durant unes pràctiques, en Bonaventura Malaveu. El senyor Malaveu era un empresari astut, menut i tossut, el mentor perfecte per als negocis. El 2008, durant la crisi financera, ell li va oferir un rol corporatiu a Rumpetech Stilzchen. El senyor Malaveu, murri com ell sol, la va iniciar en un viatge corporatiu que sempre havia anat amunt. Actualment, era vicepresidenta comercial de Rumpetech Stilzchen. S'ho mereixia i la gent ho sabia. Però amb la feina no en tenia prou, ella volia ser mare. Mare soltera. I estava embarassada d'un nen.

Aprofitaria la reunió mensual que tenia amb el president Malaveu per enunciar-li. Va picar el vidre de la porta, suaument.

—Endavant, passa, passa —En Bonaventura l'esperava assegut darrere una taula de fusta fosca amb detalls de marbre—. Amb tu tenia ganes de parlar!

—Senyor Malaveu. Jo també he de parlar amb vostè.

—Començo jo. —la va interrompre el president —. Olga, vull felicitar-te pel teu treball excepcional del trimestre passat. Et vull oferir l'oportunitat de liderar la nostra nova cadena de subministrament als Estats Units.

—Senyor Bonaventura... gràcies, no sé com agrair-li les paraules. Jo també li volia dir una cosa que em fa molta il·lusió. Seré breu: tindrè un fill, naixerà el pròxim desembre.

—Un fill? Ara no, que ens va fatal! T'has tornat boja o què? Per què hauries de voler un farcell bavós penjant del pit! És un xantatge això, oi? Si vols més diners només m'ho has de demanar, no cal que vinguis aquí amb aquestes parides! Literalment són parides! Ara vols parir? Parides!!!

Va, treu-t'ho del cap! Em sents? –El senyor Malaveu s'ho havia agafat personalment, molt pitjor del que l'Olga s'esperava. Ella coneixia molt bé la ira i murrieria del senyor Malaveu.

–Només necessito mig any de baixa maternal a partir del desembre, serà un nen, i es dirà Oriol-Esteve com el seu avi –l'Olga tenia ganes de plorar. –És una cosa que sempre he desitjat. Segons com t'ho miris, és la meva manera de contribuir a l'espècie, de deixar empremta.

–Contribuir a l'espècie? No et posis darwinista tu ara. Hahaha! Preocupa't per contribuir a la COR-PO-RA-CIÓ. Ja saps que ets una persona única al meu equip i et necessito. –Va abaixar la veu i va fer una pausa dramàtica–. I si no puc comptar amb tu, en trobaré un altre. Si tries tenir el fill, ja no rendiràs tant, t'agafaràs la baixa... i ja no t'hi voldré.

Desesperadament, l'Olga va continuar l'argument.

– I qui et diu que l'Oriol-Esteve no pot contribuir a la corporació? Ves a saber com li anirà la vida, potser s'inventa una patent que comprarem, o desenvoluparà un *software* trencador. Estem tots connectats.

El senyor Bonaventura Malaveu es va incorporar.

–Probabilísticament, això no té cap sentit. Ja saps quina és la meva paraula preferida, digues-la —li ordenà el senyor Malaveu, burleta.

–Garantia. La teva paraula preferida. Les garanties són el nostre cordó umbilical amb el futur. –El president sempre repetia la mateixa frase i l'Olga se la sabia de memòria.

– Ets ben tossuda. No renunciïs a res si no vols. Vols mantenir la feina? La mantindràs. T'ho prometo. Però m'hauràs de tornar el favor. Vull que el teu fill treballi per a nosaltres. Quan tingui l'edat, és clar, que som un país del primer món. Jo puc apostar per ell i donar-li l'oportunitat de

treballar a la corporació. Però que consti que estic prenent un risc. –Les ninetes del senyor Bonaventura es movien nerviosament, i no afluixava la mirada.

—Com, com?

—Que quan l’Oriol-Esteve neixi, tu t’agafes un any de baixa, si vols dos. Va, sí, que en siguin dos. Dos anys de baixa a canvi que el primer dilluns després d’haver complert setze anys, ell vingui a Rumpetech Stilzchen i signi un contracte indefinit i irrevocable. De fet, signem-lo ara.

—I em promets que podré continuar sent vicepresidenta quan torni? I que no t’oblidaràs de mi per als pròxims projectes d’expansió?

—Sí, Olga, no siguis desconfiada. Garanties! Va, signem-ho i no se’n parli més. Agafa’t el permís de maternitat a partir d’ara si vols. –En Bonaventura Malaveu acabava de tancar una operació de futurs pionera al món—. Ah, sí, i una cosa més, d’Oriol-Esteve no en vull ni sentir a parlar, aquest nom el canviarem.

## **Innocència**

El dia 11 de desembre del 2023, va néixer l’Smarc. El compte de Twitter de Rumpetech Stilzchen va felicitar la mare.

*“Congratulations to Olga, one of our vicepresidents, on the birth of her son Smarc! At Rumpetech Stilzchen, we are proud of our commitment to gender equality and inclusivity.”*

Els primers dies amb l’Smarc van ser molt plàcids. A diferència de moltes de les seves amigues, l’Olga no va patir ni de son ni de nervis, tenia molt de temps per a ella i el seu petit, i tots dos tenien salut. Sentia que se li reordenaven les prioritats i el cervell. Rumiava llargues hores sobre el seu propi futur, i sobretot el del seu fill. Esperava que el seu bebè, el seu estimat Smarc, creixés envoltat de bones persones i suport, i un dia es convertís en una persona honorable i sobretot feliç com ella. Esperava que molt més.

Poc després de reis, quan l'Smarc ja tenia un mes, els seus companys de feina la van visitar. Se l'estimaven molt. Li van portar regals: trencaclosques, peluixos i roba. Gràcies a tots. Li molestava que es fessin tantes fotos amb l'Smarc, i sobretot que les enviessin pels seus grups de família. Fins i tot el director de finances, per riure, li va fer una targeta amb el seu nom com si es tractés d'un empleat més de la corporació. Es preguntava si ho sabien. Sabien el tracte que havia fet amb el senyor Malaveu?

Els primers dos anys van passar d'una revolada. Eren una família, l'Smarc estava bé, i tenien tot el temps del món.

La segona setmana de desembre de l'any 2025 va ser el dia de tornar a la feina. Tal com li havien promès, mantenia el seu rol de vicepresidenta. Se sentia útil, estimada, respectada. Havia trobat a faltar l'acció. A l'hora de marxar, en Malaveu la va avisar per reunir-se i parlar de l'expansió atlàntica que li havien promès.

–Sort que has tornat, Olga, t'hem estat esperant. Hem obert unes oficines a Boston. Xulíssimes! Fa dos mesos que hem reclutat a dos xavals i ens han muntat un equip de vendes allà. Els has de conèixer. Te'ls presento després. He programat una trucada amb ells a les sis.

–Perdona, senyor Malaveu, és que jo a aquella hora tenia previst anar a la guarderia a buscar el meu petitó.

–No n'has tingut prou amb dos anys? Com de sovint l'hauràs d'anar a buscar a aquesta hora? Si veus que hi has d'anar més d'un dia a la setmana avisa'm que ja ho solucionarem.

–...

–De fet, si vols anar-hi, ves-hi, però que sàpigues que estàs renunciant a molt bones oportunitats –va dir mentre alineava a copets un feix de papers dins d'una carpeta. – Ja saps que jo vull el millor per a tu i per a l'Smarc, ja saps... per tot allò que em vas dir, de la meva

contribució a la societat –va dir sorneguer–. A Rumpetech Stilzchen, des del minut u que t’ho posarem tot molt fàcil. Per això ja tenim el senyor Henrik Otterson, que t’ajudarà. Ja el coneixes. –El senyor Otterson havia estat molts anys al departament de recursos humans–. Ja fa setmanes que el tenia avisat, i si ho necessites anirà a buscar l’Smarc i el portarà fins aquí perquè t’esperis mentre tu fas la trucada. Li he comprat una cadireta nova per al cotxe, per a l’Smarc. No has de patir per res.

Al principi no volia acceptar l’ajuda del senyor Otterson perquè era una dona compromesa amb el seu fill. Al cap d’una setmana, ja no es va poder resistir a la increïble practicitat de tenir un ajudant. La veritat és que era un plaer tractar amb un home tan voluntariós. Tenia tota la seva confiança.

Cada dia després de la guarderia, l’Smarc esperava la seva mare mentre jugava amb les bombolletes dels paquets d’Amazon que hi havia escampats. El senyor Otterson l’entretenia amb figures de plastilina i papiroflèxia. Pujaven al cotxe i cap a casa.

Gràcies a l’ajuda amb la criança, l’Olga, va poder reprendre el seu ritme de viatges als Estats Units. El senyor Otterson es cuidava de l’Smarc, li preparava els entrepans i l’anava a buscar a peu a l’escola, que era al costat de les oficines. Li va ensenyar a picar de mans, a dibuixar muntanyes, núvols i llampecs, i també a compondre cançons. Quan l’Olga viatjava, es quedava amb ell a casa i li posava pel·lícules fins que s’adormia. Amb l’habilitat de la parla, l’Smarc va deixar de ser un nadó. El senyor Otterson va deixar de fer de cangur i es van dedicar més a l’aritmètica i a la lectura. Li agradaven molt les matemàtiques i s’entretenien a comptar els dies de maneres diferents. 8 dies, 192 hores, 11.520 minuts, 691.200 segons... Era el temps que faltava perquè la seva mare tornés de Boston –li deia al senyor Otterson mentre feia adeu amb la mà, mentre la seva mare travessava la seguretat de l’aeroport.

–No pateixis, Smarc, nosaltres mai t'abandonarem –li va dir el senyor Otterson mentre l'agafava tendrament.

L'Smarc tenia un globus terraqüi i es volia aprendre totes les capitals.

–Quan te les aprenguis totes de memòria, un dia et portaré a Boston amb mi i veuràs on treballo –li deia la seva mare.

Va estudiar durant dies per sorprendre la seva mare quan tornés. Quan es van veure, va confondre Bolívia amb Paraguai i es va posar a plorar.

Per celebrar que ja tenia 10 anys, el senyor Otterson li va regalar un trencaclosques de 1.000 peces per celebrar-ho i el van fer junts. L'Olga li agraiïa sempre tots els detalls. El senyor Otterson era molt bo i li estava estalviant moltes tasques que ella trobava irrelevantes i supèrflues.

Amb 13 anys, l'Smarc i el seu mentor van pujar el nivell i van començar el trencaclosques més gran que havien vist mai, de 1.300 peces, en què hi apareixien tots els animals de l'Àfrica. Amb el senyor Otterson s'hi podien dedicar una estoneta cada tarda mentre esperaven que la mare sortís de les reunions. Aquell estiu, aprofitant que la seva mare havia de fer un viatge a Califòrnia, l'empresa li va pagar unes colònies a Stanford perquè aprengués anglès. Va constatar que no hi havia cap altre nen a tot el món –perquè allà hi havia els nens més intel·ligents de tots– que sabés més coses que ell.

Amb 15 anys va fer el seu primer viatge sol, a Liverpool, on el va fascinar la propensió per les baralles dels nois i la manera de maquillar-se de les joves d'allà. Va comprar un trencaclosques dels Beatles de 1.500 peces per seguir aquella bonica tradició i, quan va arribar, li va regalar al seu mentor, que es va emocionar i li va fer una reverència com si fos un príncep tornant d'una expedició. Ben mirat, la seva vida ja era una mica com de príncep.

## La promesa

Un dia de desembre, en Bonaventura Malaveu va fer anar l'Olga al seu despatx. Ella sortia escopetejada d'una altra reunió.

–Passa, passa, Olga. Si us plau, seu. –Va girar una cadira ergonòmica per fer-li lloc–. Anem al gra, mira el calendari. Saps quin dia és avui? El teu fill va fer setze anys la setmana passada. Avui fa setze anys i uns mesos, vas fer una promesa que espero, pel teu bé, que recordis al detall. –Va obrir el portàtil parsimoniosament–. Acosta't un moment, si et va bé. Aquí, a la pantalla. Si busco 'Smarc' al directori d'empleats, no hi veig pas el teu fill. Deu ser un error informàtic? O més aviat una promesa trencada?

L'Olga no es va ni moure. Es va mirar el rellotge, com si les agulles marquessin els anys en lloc d'hores i minuts. Sabia que feia tard.

–Senyor, sé el tracte que vam fer. Simplement no esperava que la seva execució fos tan... radical. Ell té altres aspiracions a la vida.

–No m'importen les aspiracions del teu fill Olga, ni les teves. Vas fer una promesa i la compliràs, és així de simple. Pensaràs que no és just, però saps què no és just? Que jo hagi hagut d'esperar setze anys perquè tu complissis la teva part. Tens idea del que ens ha costat tota aquesta refotuda broma!?

–Perdona, senyor Malaveu, però de diners no se n'han perdut. Què són dos anys de maternitat comparat amb el que heu facturat gràcies a mi? En quin univers! En quin univers es pot parlar de pèrdues en aquesta situació? –L'Olga estava decidida a fer valdre el seu esforç.

–Això van ser, i seran sempre, les teves decisions, Olga. Les oportunitats hi eren, per a tu o per a algú altre, i les vas agafar tu, i per això t'estaré sempre agraït. Però ara no parlem de tu,



ara parlem del teu fill. El vas tenir perquè nosaltres ho vam fer possible. També és una mica el nostre fill. Ara ja ho podem dir així. Demà el vull aquí, i a treballar, que tinc molts plans per a ell.

L'Smarc no va ni haver de firmar un contracte, perquè la seva mare l'havia firmat abans que nasqués. No se'l va ni llegir. Ell només pensava en els anys d'institut i universitat que s'estalviaria. Sabia que a Rumpetech Stolzchen s'ho passaria molt millor. Va fer una publicació de LinkedIn celebrant la seva nova posició:

*"Exciting news! I've just started my first job at Rumpetech Stolzchen! Looking forward to learning and growing. #FirstJob #ThanksMom."*

No va ser l'única persona que va canviar de vida aquell matí. Aquell mateix dia, el senyor Otterson es va jubilar.

–La meua feina aquí ja s'ha acabat, ara ja ets un home i estàs preparat per a tot. Endavant i sort, príncep. –Li va picar l'ullet.

–Gràcies, professor. No et decebré. Seguirem en contacte.

A l'empresa, l'Smarc era el preferit del senyor Malaveu. I amb raó. Era un as dels negocis. Tenia traça per a la col·laboració, la gestió d'equips i, sobretot, una memòria i una velocitat mental mai vistes. El van enviar a Japó perquè canviés d'aires i aprengués a viure lluny de la seva gent. Cap problema. Li encantava la feina. Sovint es trucava amb la seva mare per Microsoft Teams, de manera remota, i li demanava consell professional. Ella era als Estats Units i ell a l'Àsia, i amb dotze hores de diferència, sempre algun dels dos estava mig adormit, i al final parlaven poca estona. Tot i així, potser va ser l'època que més van parlar.

Amb 25 anys, el van entrevistar al número de desembre 2050 de la revista Forbes. Era l'encarregat de coordinar les vendes de tota la macro-regió Àsia Pacífic. La seva mare,

vicepresidenta comercial, era la responsable de totes les vendes a escala mundial, seguint el camí que li havien promès als despatxos ara feia més de dues dècades.

Coincidint amb la publicació de la revista, va rebre un correu del senyor Malaveu, gairebé octogenari.

–Vols ser el vicepresident més jove de la història? Ja saps què has de fer. Per alguna cosa et dius Smarc i no Oriol-Esteve. Endavant fill meu.

Va entendre molt bé el que li demanaven. Va planificar un viatge a les oficines de Barcelona al cap de poc, quan sabia que coincidiria amb la mare.

–Hola, mare. Tens un moment per parlar? T'he de donar una notícia. M'ha escrit el senyor Malaveu; el comitè de direcció està reestructurant l'organització i han decidit prescindir de tu. Avui és el dia en què jo passaré a ser vicepresident comercial.

–Com... com? Això no té cap sentit! Amb tot el que he donat a aquesta empresa, i ara estan prescindint de mi! Substituint-me... pel meu propi fill? Què faré jo ara? T'has begut l'enteniment?

–L'Olga plorava tant que no podia ni agafar aire.

–Ho sé, mare, ho sé. És el que m'han demanat. No tinc alternativa. Si no soc jo, ho farà un altre. Ja saps com va.

–Però... que jo soc la teva mare! I que no saben quins sacrificis he fet per aquesta empresa? Jo t'he parit. T'he alletat, soc la teva mare! Soc la raó per la qual ets aquí!

L'Smarc se la mirava amb compassió, però sense dubtar.

–Saps que no vull fer-te mal, mare. T'agraeixo tot el que has fet per mi, però també sé per què em dic com em dic, i amb això en tinc prou. També sé tot el que has estat fent aquests anys perquè ho puc llegir al teu currículum, però no en tinc cap record, no m'has criat. Durant aquests

anys, jo m'he estat preparant per a aquest moment. Ets tu la meva mare? De fet, *ets mare*? O simplement ets l'aparell reproductor de la corporació? Vaig néixer amb un destí i com un príncep l'accepto, pagaré un deute que no he contret. I no penso cometre el mateix error que tu. No vas voler triar entre la teva feina i el teu fill, i ara t'has quedat sense feina, i sense fill.

Quan va sortir de l'oficina, l'Olga no estava ni enfadada. Se sentia ridícula. De tornada cap a casa, va intentar consolar-se pensant que almenys ara tindria temps per passar amb el seu fill i refer els errors del passat. Va mirar un aparador d'una botiga de joguines ara que s'acostava Nadal i va veure el seu reflex envellit i trist. Ja tenia 60 anys. Va entrar-hi.

–Que teniu trencaclosques de 2.500 peces?